

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора

Валерій МАРЧЕНКО

« 30 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЇ

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>024 «Хореографія»</u>
Освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>« Хореографія»</u>
Спеціалізація	<u>(за наявності)</u>
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Навчальний рік	<u>2024/2025</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>6/180</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>екзамен</u>

Розробник:

КОРИСЬКО Наталія Михайлівна, доцент, професор НАКККіМ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри хореографії Вантух Мирослав ВАНТУХ

Протокол №1 від «26» серпня 2024р.

Погоджено з гарантом освітньої програми « Хореографія»

Гарант освітньої програми Корисько Наталія КОРИСЬКО

© Корисько Н.М., 2024

© НАКККіМ, 2024

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки).

Навчальна дисципліна «Історія хореографії» передбачена ОПП зі спеціальності 024 «Хореографія», першого (бакалаврського) освітньо-професійного рівня. Відповідно до навчального плану, навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на IV курсі, у 7 семестрі. Формою підсумкового контролю є екзамен. Загальна кількість годин –180 (кредитів ЄКТС – 6).

Денна форма: контактні години – 42 (лекційні), семінарські – 42 год.; модульний контроль – 12 год.; для самостійної роботи здобувачів визначено 54 год.;

Заочна форма: контактні години – 10 (лекційні), семінарські – 10 год.; модульний контроль – 2 год.; для самостійної роботи здобувачів визначено 158 год.

Дисципліна є важливою, оскільки формує у здобувачів вищої освіти розуміння основних історичних етапів розвитку зарубіжного та вітчизняного хореографічного мистецтва. Розглядає питання становлення та розвитку народного танцю і балетного театру, різновиди видів і жанрів мистецтва хореографії XX та початку XXI століть. Здобувачі знайомляться із творчими здобутками визначних хореографів, балетмейстерів і виконавців. Зосереджена увага на питаннях українського народного танцювального мистецтва, його професіоналізації, становлення балетного театру і відтворення національної теми у виставах українських балетмейстерів. При вивченні дисципліни передбачено перегляд балетних вистав, відеозаписів кращих зразків хореографічного мистецтва.

Навчальна дисципліна «Історія хореографії» пов'язана з такими обов'язковими дисциплінами: «Мистецтво балетмейстера», «Методика виконання класичного танцю», «Методика виконання народно-сценічного танцю», «Методика виконання українського народно-сценічного танцю», «Методика виконання сучасного танцю», «Методика роботи з хореографічним колективом», «Дуетно-класичний танець», «Зразки класичної хореографії», «Практикум з побутово-бальної хореографії», забезпечуючи систему хореографічної освіти новітніми методиками, яких потребує сучасне мистецтво танцю.

2. Мета дисципліни – ознайомити майбутніх фахівців з історичними процесами становлення та розвитку зарубіжного та вітчизняного хореографічного мистецтва, провідними балетними театральними виставами, хореографічними постановками, визначними балетмейстерами, хореографами та виконавцями; простежити досягнення хореографічного мистецтва; формувати професійні компетентності для майбутньої організаційної, творчої, педагогічної діяльності фахівця-хореографа.

3. Завдання :

- розглянути основні етапи розвитку світового хореографічного мистецтва;
- ознайомити з історією зарубіжного хореографічного мистецтва;
- визначити основні формотворчі процеси та історичні засади формування українського народного та професійного мистецтва;
- розглянути різновиди видів і жанрів хореографічного мистецтва ХХ – поч. ХХІ століть;
- аналізувати оновлення тем, сюжетів, зміни в драматургії, музиці та хореографії;
- ознайомити із творчими здобутками визначних хореографів, балетмейстерів, виконавців;
- сприяти розвитку творчого потенціалу при вдосконаленні знань за обраним фахом.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

СК02. Здатність аналізувати основні етапи ,виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості ,види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК18. Здатність зберігати та примножувати багатство українського народно-сценічного танцю як чинника у формуванні творчої особистості.

5. Програмні результати навчання:

ПРН02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПРН06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

ПРН07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні ,необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПРН08. Розуміти хореографію як мистецький феномен ,розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види ,напрями ,стилі хореографії.

ПРН09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно- категоріальним апаратом.

ПРН12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

ПРН23. Розвивати та використовувати надбання українського народно-сценічного танцю в подальшій професійній діяльності ,як виконавській так і балетмейстерській.

Програма навчальної дисципліни складається з шести модулів:

Модуль 1. Зарубіжне хореографічне мистецтво від витоків до XVII століття

Модуль 2. Зарубіжне хореографічне мистецтво XVIII–XIX століть

Модуль 3. Зарубіжний балетний театр XX – початку XXI століть

Модуль 4. Історичні витоки української хореографії

Модуль 5. Становлення професійного хореографічного мистецтва України

Модуль 6. Хореографічне мистецтво України кінця XX – початку XXI століть

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(для денної форм навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	Обсяг роботи здобувача, годин					
		Разом	з них:				
			лекції	семінарські	практичні	Модульний контроль	Самостійна робота
IV курс VII семестр							
МОДУЛЬ 1. ЗАРУБІЖНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО							
ВІД ВИТОКІВ ДО XVII СТОЛІТТЯ							
1.1.	Тема 1. Танець у Стародавньому світі.	7	2	2			3
1.2.	Тема 2. Танцювальна культура в епоху Середньовіччя.	7	2	2			3
1.3.	Тема 3. Мистецтво танцю доби Відродження. Становлення жанру придворного балету.	7	2	2			3
1.4.	Тема 4. Хореографічне мистецтво XVII століття.	7	2	2		2	3
1.5.	Модульний контроль	2				2	
	Разом за модуль 1	30	8	8		2	12
МОДУЛЬ 2. ЗАРУБІЖНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО							
XVIII–XIX СТ.							
2.1.	Тема 5 Епоха Просвітництва та творчість хореографів-новаторів.	5	2	2			1
2.2.	Тема 6. Реформатор балетного мистецтва Ж. Ж. Новер.	6	2	2			2
2.3	Тема 7. Західноєвропейський балетний театр кінця XVIII – I пол. XIX століття. Період предромантизму.	5	2	2			1
2.4	Тема 8. Романтизм в балетному театрі.	6	2	2		2	2
2.5.	Тема 9. Видатні танцівниці епохи романтизму.	6	2	2			2
2.6.	Модульний контроль	2				2	
	Разом за модуль 2	30	10	10		2	8
МОДУЛЬ 3. ЗАРУБІЖНИЙ БАЛЕТНИЙ ТЕАТР							
XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЬ							
3.1	Тема 10. Пошуки нових форм у хореографічному мистецтві на початку XX століття.	6	2	2			2
3.2.	Тема 11. Балетні театри Західної, Східної Європи та США в I пол. XX століття.	6	2	2			2
3.3.	Тема 12. Творчість видатних майстрів хореографії II пол. XX століття.	8	2	2		2	4
3.4.	Тема 13. Розвиток світового хореографічного мистецтва кінця XX – поч. XXI століть.	8	2	2			4
3.5.	Модульний контроль	2				2	
	Разом за модуль 3	30	8	8		2	12

МОДУЛЬ 4. ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ХОРЕОГРАФІЇ							
4.1.	Тема 14. Народне танцювальне мистецтво та його побутування.	13	2	2			9
4.2.	Тема 15. Перші балетні вистави. Народний танець на професійній сцені. Тема 16.Творчість видатних майстрів народного танцю В. Верховинця та В. Авраменка.	15	2	2		2	11
4.3.	Модульний контроль	2				2	
	Разом за модуль 4	30	4	4		2	20
МОДУЛЬ 5. СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ.							
5.1.	Тема 17. Національна тема в балетах 40–60 р.р. ХХ століття.	9	2	2			5
5.2.	Тема 18.Павло Вірський – реформатор народно-сценічної хореографії.	9	2	2		2	5
5.3.	Тема 19.Балетний театр 70-90-х рр. ХХ століття.	10	2	2			6
5.4.	Модульний контроль	2				2	
	Разом за модуль 5	30	6	6		2	16
МОДУЛЬ 6. ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ							
6.1.	Тема 20. Народно-сценічна хореографія в Україні на початку ХХІ століття.	9	2	2			5
6.2.	Тема 21.Розвиток балетних театрів України кінець ХХ поч. ХХІ століть.	9	2	2			5
6.3.	Тема 22. Видатні балетмейстери та виконавці кінець ХХ поч. ХХІ століть.	10	2	2		2	6
6.4.	Модульний контроль	2				2	
	Разом за модуль 6	30	6	6		2	16
	Всього з дисципліни	180	42	42		12	84

(для заочної форм навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	Обсяг роботи здобувача, годин					
		Разом	з них:				
			лекції	семінарські	практичні	Модульний контроль	Самостійна робота
IV курс VII семестр							
МОДУЛЬ 1. ЗАРУБІЖНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО ВІД ВИТОКІВ ДО XVII СТОЛІТТЯ							
1.1.	Тема 1. Танець в Стародавньому світі.	7					7
1.2.	Тема 2. Танцювальна культура в епоху Середньовіччя.	7					7
1.3.	Тема 3. Мистецтво танцю доби Відродження. Становлення жанру придворного балету.	8	1				7
1.4.	Тема 4. Хореографічне мистецтво XVII століття.	8		1			7
	Разом за модуль 1	30	1	1			28

МОДУЛЬ 2. ЗАРУБІЖНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО XVIII–XIX СТОЛІТЬ						
2.1.	Тема 5 Епоха Просвітництва та творчість хореографів-новаторів.	7				7
2.2.	Тема 6. Реформатор балетного мистецтва Ж. Ж. Новер.	8	1			7
2.3.	Тема 7. Західноєвропейський балетний театр кінця ХУІІІ – І пол. ХІХ століття. Період предромантизму.	8		1		7
2.4.	Тема 8. Романтизм у балетному театрі.					
2.5.	Тема 9. Видатні танцівниці епохи романтизму.	7				7
	Разом за модуль 2.	30	1	1		28
МОДУЛЬ 3. ЗАРУБІЖНИЙ БАЛЕТНИЙ ТЕАТР XX – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТЬ.						
3.1	Тема 10. Пошуки нових форм в хореографічному мистецтві на початку ХХ століття.	7				7
3.2.	Тема 11.Балетні театри Західної, Східної Європи та США в І пол. ХХ століття.	8	1	1		6
3.3.	Тема 12. Творчість видатних майстрів хореографії ІІ пол. ХХ століття.	6				6
3.4.	Тема 13.Розвиток світового хореографічного мистецтва кінця ХХ – поч. ХХІ століть.	8	1	1		6
3.5.	Модульний контроль	1			1	
3.6.	Разом за модуль 3	30	2	2	1	25
МОДУЛЬ 4. ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ХОРЕОГРАФІЇ						
4.1.	Тема 14. Народне танцювальне мистецтво та його побутування.	14	1	1		12
4.2.	Тема 15. Перші балетні вистави. Народний танець на професійній сцені. Тема 16.Творчість видатних майстрів народного танцю В. Верховинця та В. Авраменка.	16	1	1		14
	Разом за модуль 4.	30	2	2		26
МОДУЛЬ 5. СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ						
5.1.	Тема 17. Національна тема в балетах 40–60 рр. ХХ століття.	10	1	1		8
5.2.	Тема 18. Павло Вірський – реформатор народно-сценічної хореографії.	10	1	1		8
5.3.	Тема 19. Балетний театр 70–90-х рр. ХХ століття	10				10
	Разом за модуль 5.	30	2	2		26
МОДУЛЬ 6 . ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ						
6.1.	Тема 20. Народно-сценічна хореографія в Україні на початку ХХІ століття.	10	1	1		8
6.2.	Тема 21.Розвиток балетних театрів України кінець ХХ – поч. ХХІ століть.	9				9
6.3.	Тема 22. Видатні балетмейстери та виконавці кінець ХХ – поч. ХХІ століть.	10	1	1		8
6.4.	Модульний контроль	1			1	
	Разом за модуль 6	30	2	2	1	25
	Всього з дисципліни	180	10	10	2	158

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

IV курс, VII семестр

МОДУЛЬ 1. ЗАРУБІЖНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО ВІД ВИТОКІВ ДО XVII СТОЛІТТЯ

Тема 1. ТАНЕЦЬ У СТАРОДАВНЬОМУ СВІТІ

Анотація до лекції 1.1.

Танець у культурі древніх цивілізацій – Давньої Греції, Древнього Риму. Танець Греції як чинник гармонійного розвитку особистості та фізичної досконалості. Поділ танців на: військові, ритуальні (культові), суспільні, театральні, побутові. Навчання танцю. Відтворення та імітація бойових дій у військових танцях. Характер виконання, танець-змагання. Ритуальні (культові) танці. Хороводний характер, присвята богам. Суспільні танці – міські та сільські, масовий характер їх виконання. Значення театру в житті греків. Танець у драматургії Есхіла, Софокла, Еврипіда, Аристофана. Жанри театральних танців: емелія, сиккініда, кордак. Пантоміма в театральних виставах. Особливості танцю в Древньому Римі. Розважальний характер, видовищність.

План

1. Танець у культурі Давньої Греції.
2. Класифікація танців.
3. Театр в житті Давньої Греції.
4. Танцювальне мистецтво Древнього Риму.

Семінарське заняття № 1 до теми 1.1

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо культурного надбання та розуміння ролі танцю в культурі, релігії та суспільному житті Древньої Греції та Риму.

Підготувати матеріал у вигляді короткого конспекту.

1. Танець в житті Давньої Греції.
2. Суспільні танці, їх поділ.
3. Військові танці-особливість виконання, характерні ознаки, характер виконання.
4. Ритуальні (культові) танці. Хороводи та їх особливий супровід.
5. Театральне мистецтво Давньої Греції.
6. Особливості виконання танців в драмі, трагедії та комедії.
7. Танець в драматургії Есхіла, Аристофана, Еврипіда, Софокла.
8. Характерні ознаки танцювального мистецтва Древнього Риму.
9. Видовища та свята в житті римлян.

Література: 6, 8, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

Опрацювати вивчений матеріал (короткий конспект).

1. Охарактеризувати культуру Давньої Греції.
 2. Проаналізувати значення танцю в драматургії Есхіла, Аристофана, Еврипіда, Софокла.
 3. Визначити жанри театрального танцю.
 4. Охарактеризувати характер танцювальної культури Древнього Риму.
- Література: 6, 8, 39, 40, 41.*

Тема 1.2. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА В ЕПОХУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

Анотація до лекції 1.2.

Народні танці та зв'язок танцю з трудовими процесами, іграми, народними святами. Хороводи як один із давніх видів танцю, масовий характер. Поява бранлю, їх різновиди. Вплив церковної ідеології на філософію, мистецтво цього періоду. Виникнення літургійної драми. Масові свята та видовищність. Придворні танці – басданси, їх характеристика, зв'язок з етикетом феодального суспільства – стиль, манера, техніка. Гістріони – перші бродячі професійні актори раннього Середньовіччя. Турніри та театралізовані видовища в замках. Середньовічний театр, його жанри.

План

1. Народний танець у ранньому Середньовіччі.
2. Хоровод і бранль як найдавніші танці.
3. Особливості літургійної драми.
4. Придворні танці, характеристика.
5. Перші професійні актори Середньовіччя.
6. Театральне мистецтво, його багатожанровість.

Семінарське заняття до теми 1.2.

Мета: формування готовності поглиблення знань і розширення світогляду через нові теоретичні знання з історії танцю, його місця в культурному контексті Середньовіччя та їх втілення в професійній діяльності.

Підготувати відповіді на питання у вигляді презентації (будь які два питання).

1. Народні обряди та свята Середньовіччя.
2. Роль і місце танцю та пантоміми в літургійній драмі.
3. Різновиди бранлів і хороводів.
4. Виникнення придворного танцю.
5. Театральні жанри Середньовічного театру: міраклі містерія, мораліте, фарс.
6. Середньовічні лицарські турніри.
7. Костюм в епоху Раннього Середньовіччя.

Література: 6, 8, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

Використовуючи джерельну базу опрацювати матеріал, працювати над презентацією до семінарських занять.

1. Охарактеризувати народні танці та їх зв'язок зі святами, працею, іграми.
2. Визначити та надати характеристику аристократичним танцям (басданси).
3. Характеристика гістріонів.
4. Проаналізувати турніри та театральні видовища Середніх віків.

Література: 6, 8, 39, 40, 41.

Тема 1.3. МИСТЕЦТВО ТАНЦЮ ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ. СТАНОВЛЕННЯ ЖАНРУ ПРИДВОРНОГО БАЛЕТУ

Анотація до лекції 1.3.

Розквіт культури в епоху Відродження. Гуманістичні ідеї як головні принципи розвитку мистецтва. Нові музичні форми. Народні танці – джерело виникнення нових танцювальних форм. Формування балету як театального мистецтва в Італії. Теоретики мистецтва танцю: Доменіко де П'яченца, Гульєльмо Ебрео, Ф.Карозо, Ч.Негрі. Танець у видовищах: пасторалі, апофеози, італійська драма, мадригальні балети. Зародження опери, танець в опері. Комедія дель арте, її вплив на балетний театр. Вплив теоретичних і практичних основ італійського танцювального мистецтва на придворну культуру Франції. Виникнення маскарадів. Балетмейстер Бальтазаріні, балет «Комедійний балет королеви». Танцювальна культура Англії. Побутові народні танці, танець в аристократичному світі. Маска як жанр придворної вистави Англії. Театр В.Шекспіра. Бен Джонс та його вистава «Маска прекрасного Лондона».

План

1. Танцювальна культура епохи Відродження.
2. Зародження балетного мистецтва в Італії.
3. Теоретики мистецтва танцю.
4. Становлення оперного мистецтва.
5. Комедія дель арте.
6. Французька танцювальна культура.
7. «Плеяда» та її роль у розвитку придворного балету.
8. Танцювальна культура Англії. Народні та придворні танці.
9. В.Шекспір і його театр.
10. Маска – жанр придворної вистави Англії.
11. Бен Джонс, його вистави.

Семінарське заняття до теми 1.3.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо культури в епоху Відродження, її гуманістичних ідей як головного принципу розвитку мистецтва та формування здатності використання здобутих знань у фаховій діяльності.

1. Охарактеризувати хореографічну культуру епохи Відродження.
2. Виникнення балетного мистецтва в Італії.
3. Теоретичні засади танцювальної культури. Видатні теоретики цього періоду.
4. Значення комедії дель арте для розвитку театрального мистецтва.
5. Охарактеризувати виникнення опери як театрального жанру. Танець в опері.
6. Вплив італійської культури на французьку придворну культуру.
7. Виникнення маскарадів.
8. Придворний балет Франції. Вплив «Плеяди» на його становлення.
9. Характеристика народних та придворних танців Англії.
10. Охарактеризувати твори В. Шекспіра.(на вибір.)
11. Маска та антимаска – характерні особливості .
12. Охарактеризувати вистави Бен Джонса.

Література : 6, 8, 39, 40, 41, 43.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1. Опрацювати матеріал (короткий конспект).
2. Використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали, підготувати презентацію на тему : Видатні теоретики мистецтва танцю епохи Відродження; Танцювальна культура Англії. Народні та придворні танці.

Література : 6, 8, 39, 40, 41, 43.

Тема 1.4. ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО XVII СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 1.4.

Французький балет XVII століття. Класицизм, естетичні принципи. Творчість Ж. Люллі, вплив музики на танець. Опері-балети композитора. Балетмейстер П. Бошан. Відкриття Королівської Академії танцю (1661). Розробка П. Бошаном системи сценічного танцю, канонізація сценічних рухів. Комедії-балети Ж. Б. Мольєра. Творча співпраця Ж. Люллі з Ж.Б. Мольєром. Виконавці М.Блонді та Ж.Балон. Англійський балет XVII століття. Виконавець Дж. Прійст. Вплив творчості виконавця на подальший розвиток англійського балету.

План

1. Класицизм – напрям у мистецтві XVII століття.
2. Балет Франції .
3. Творчість композитора Ж. Люллі.
4. П. Бошан, його роль в формуванні системи класичного танцю.
5. Створення високого жанру комедії-балет Ж. Б. Мольєром.

6. Виконавське мистецтво.
7. Англійський балет XVII століття.

Семінарське заняття до теми 1.4.

Мета: поглибити розуміння класицизму, що вплинув на всі сфери мистецтва та суспільного життя, розширити сфери вивчення розвитку театру та балету цього періоду.

1. Охарактеризувати епоху Класицизму XVII століття.
2. Особливості французького балету.
3. Опери-балети та балетні арії Ж. Люлі.
4. Королівська Академія танцю, її роль у професіоналізації танцю.
5. Творчість П. Бошана.
6. Комедія-балет та її творець Ж.Б. Мольєр.
7. Охарактеризувати комедії-балети «Докучні», «Міщанин у дворянстві.»
8. Англійський балет. Виконавець Дж. Прійст.

Література: 6, 8, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Опрацювати матеріал по темі .
2. Переглянути відеоматеріали з творами Ж. Б. Мольєра.
3. Здійснити огляд одного із зазначених творів Ж.Б. Мольєра : «Міщанин у дворянстві», «Шлюб мимоволі», «Удаваний хворий».

Література: 6, 8, 39, 40, 41.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль є результатом вивчення кожної з тем модуля 1 та виконується у формі презентації : *Хореографічне мистецтво XVII століття.*

Критерії оцінювання.

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу – 1 бал,
Застосування прийомів активізації аудиторії (приклади з історії, літературних джерел, діалог з аудиторією тощо) –1 бал.

Література: 6, 8, 39, 40, 41.

МОДУЛЬ 2. ЗАРУБІЖНЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО XVIII–XIX СТОЛІТЬ

Тема 2.1. ЕПОХА ПРОСВІТНИЦТВА ТА ТВОРЧІСТЬ ХОРЕОГРАФІВ-НОВАТОРІВ

Анотація до лекції 2.1.

Просвітницька філософія та її вплив на балетний театр. Реформа театру. Розвиток танцювальної техніки, формування хореографічної школи. Театр

Англії. Хореограф Дж. Уівер. Просвітницький характер ідей, новизна постановок Дж. Уівера. Балети хореографа. Пантоміма в творчості Дж. Річа.

Австрійський балет. Новаторські прийоми в постановках Ф. Хільфердінга. Значення хореографа у формуванні дієвого балету. Балетні драми та казково-міфологічні теми в балетах Ф. Хільфердінга. Хореограф Г. Анджоліні. Співпраця з композитором Х. Глюком .Боротьба за дієвий балет. Видатні танцівники та танцівниці: Л. Дюпре, Г. Вестріс, О. Вестріс, Ф. Прево, М. Камарго, М. Салле.

План

1. Балетний театр в епоху Просвітництва.
2. Балетний театр Англії.
3. Новизна постановок Дж.Уівера та Дж.Річа.
4. Боротьба за дієвий балет в творчості Ф. Хільфердінга та Г.Анджоліні.
5. Танцівники Ф. Прево, Л. Дюпре, М. Камарго, М. Салле, Вестріси (батько та син).

Семінарське заняття до теми 2.1.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо культури в епоху Просвітництва, характер ідей, новизна постановок і формування здатності використання здобутих знань у подальшій фаховій діяльності.

1. Охарактеризувати епоху Просвітництва.
2. Англійський театр.
3. Творчість Дж.Уівера
4. Пантоміма в постановках Дж.Річа.
5. Балет Австрії-характерні особливості, представники.
6. Жанрові балети Ф.Хільфердінга.
7. Особливості в творчості Г.Анджоліні.
8. Танцівники епохи Просвітництва .
9. Новаторські прийоми в творчості М.Камарго,М.Салле.

Література: 6,8, 39, 40, 41, 44, 45.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Опрацювати матеріал (короткий конспект)
2. Використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали, підготувати презентацію на тему : Балетний театр епохи Просвітництва.

Література: 6, 8, 39, 40, 41, 44, 45.

Тема 2.2. РЕФОРМАТОР БАЛЕТНОГО МИСТЕЦТВА Ж. Ж. НОВЕР

Анотація до лекції 2.2.

Основні етапи творчості Ж.Ж. Новера. Суть реформи майстра хореографії. Праця Ж.Ж. Новера «Листи про танець і балети» (Штутгарт, 1760 р). Пошуки Ж.Ж. Новера у створенні дієвого балету. Ж.Ж. Новер про зв'язок мистецтва хореографії з дійсністю, про танець, пантоміму, дієвий танець, музику, про створення балету, про виховання виконавців, про роботу балетмейстера з композитором і художником.

Жанр трагедії у творчості балетмейстера. Основні та комедійні балети Ж.Ж. Новера. Значення творчих здобутків Ж.Ж. Новера для майбутнього розвитку балетного театру.

План

1. Творчий шлях Ж.Ж. Новера.
2. Вплив ідей просвітництва на формування поглядів балетмейстера.
3. Праця Ж.Ж. Новера «Листи про танець і балети» .
4. Створення жанру трагедії в балеті.
5. Комедійні балети хореографа.
6. Значення реформи балетмейстера для подальшого розвитку балетного театру.

Семінарське заняття до теми 2.2.

Мета: поглибити розуміння внеску Ж. Новера у розвиток балету як мистецтва, проаналізувати реформи балетмейстера, продемонструвати вплив його реформ на подальший розвиток балетного мистецтва.

Підготувати відповіді на питання:

1. Біографія Ж.Ж. Новера.
2. Перші балетні вистави хореографа.
3. «Листи про танець і балети» – творчий доробок майстра, теоретичне обґрунтування реформи балетного мистецтва.
4. Огляд 15 листів.
5. Балети Ж.Ж. Новера у жанрі трагедії.
6. Комедійні балети.
7. Вплив Д.Гарріка на формування реформаторських ідей Ж.Ж. Новера.
8. Вплив творчості хореографа на розвиток балетного театру.

Література: 6, 8, 30, 39, 40, 41, 44, 46.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1. Опрацювати матеріал по темі .
2. Ознайомитись з книгою Ж. Ж. Новера «Листи про танець і балети» (конспект).

Література: 6, 8, 30, 39, 40, 41, 44, 46.

Тема 2.3 ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАЛЕТНИЙ ТЕАТР КІНЦЯ XVIII – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XIX СТОЛІТТЯ. ПЕРІОД ПРЕДРОМАНТИЗМУ

Анотація до лекції 2.3.

Особливості періоду предромантизму. Звернення до літературних тем. Музика як невід’ємна складова задуму хореографічного твору. Сценографія, костюми та їх зміни в балетних виставах. Творчість хореографа Ж.Доберваля. Балет «Марна пересторога» як взірець балету-комедії. Сценічна доля вистави. Значення творчості Ж.Доберваля в подальшому розвитку балетного театру. Балетний театр Італії. Творчість С.Вігано. Утвердження жанру хореодрами. Балети: «Мірра». «Отелло», «Титани». Звернення С.Вігано до літературних сюжетів. Танцівники Л.Пекур, Ж.Баллон.

План

1. Період предромантизму в балетному театрі.
2. Література, музика та декоративне оформлення в період предромантизму.
3. Творчість хореографа Ж.Доберваля.
4. Балет-комедія «Марна пересторога».
5. Балетний театр Італії.
6. Хореограф і танцівник С.Вігано.
7. Хореодрами як балетний жанр в творчості С.Вігано.
8. Танцівники I пол.XIX століття.

Семінарське заняття до теми 2.3.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо культури Західної Європи періоду предромантизму, проаналізувавши основні ідеї, принципи в хореографії, розглянути творчість балетмейстерів цього періоду.

1. Охарактеризувати період предромантизму в балеті Західної Європи.
 2. Балетмейстер Ж.Доберваль.
 3. Творчі доробки хореографа.
 4. Характеристика героїв балету «Марна пересторога.»
 5. Творчість С.Вігано.
 6. Охарактеризувати балети хореографа.
- Література:* 6, 8, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

1. Опрацювати матеріал (короткий конспект)
 2. Використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали, підготувати презентацію на тему : Предромантизм у балетному театрі Західної Європи.
 3. Переглянути відео запис балету «Марна пересторога».
- Література:* 6, 8, 39, 40, 41.

Тема 2.4. РОМАНТИЗМ У БАЛЕТНОМУ ТЕАТРІ

Анотація до лекції 2.4.

Загальна характеристика романтизму. Романтизм у балетному театрі. Нові теми, ідеї, сюжети. Збагачення танцювальної техніки, виражальних засобів. Пріоритет – жіночий танець. Життєвий і творчий шлях Ф. Тальйоні. Балет «Сильфіда». Суть хореографічної реформи Ф. Тальйоні. Балетмейстер Ж. Кораллі. Творчі доробки майстра. Творчість Ж.Перро. Балети Ж.Перро: «Наяда і рибалка», «Есмеральда», «Фауст», «Па де катр». Історія створення балету «Жізель», виражальні засоби вистави. Балетмейстер А.Бурнонвіль. Заснування датської школи класичного балету. Балет «Неаполь». Балетний театр 50–60 рр. ХІХ століття.

План

1. Романтизм у різних видах мистецтва.
2. Романтизм у балеті.
3. Творчість Ф.Тальйоні.
4. Головні герої балету «Сильфіда».
5. Балети Ж.Кораллі.
6. Творчі знахідки в балетах Ж.Перро.
7. Балет «Жізель» -вершина романтичного балету.
8. Балетмейстер А.Бурнонвіль.
9. Творчий шлях М.Петіпа.

Семінарське заняття до теми 2.4

Мета: поглибити та систематизувати знання щодо романтизму в усіх видах мистецтв, зокрема балетному, розглянути вплив романтизму на подальший розвиток балету, розвинути аналітичні навички.

1. Проаналізувати романтизм у музиці, літературі, живописі, опері.
2. Романтизм в балетних виставах.
3. Балетні вистави та виражальні засоби в балетах Ф.Тальйоні.
4. Участь Ж.Кораллі в постановці балету «Жізель».
5. Основні етапи творчості Ж.Перро.
6. Характеристика образів, виражальні засоби балету «Жізель».
7. Балетні образи в виставі «Неаполь» А.Бурнонвіля.
8. Охарактеризувати балети М.Петіпа «Баядерка.», «Дон Кіхот».

Література: 6, 39, 40, 41, 47.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.4

1. Опрацювати матеріал (стислий конспект).
 2. Використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали, підготувати презентацію на тему : « Романтизм в Західноєвропейському мистецтві».
 3. Переглянути відеозапис балетів «Сильфіда», «Жізель», «Неаполь», «Баядерка», «Дон Кіхот».
- Література:* 6, 39, 40, 41, 47.

Тема 2.5. ВИДАТНІ ТАНЦІВНИЦІ ЕПОХИ РОМАНТИЗМУ

Анотація до лекції 2.5.

Танцівниці епохи романтизму. Творча біографія М.Тальйоні. Перші вистави. Ідеал романтичного жанру – образ Сильфіди. Значення творчості М.Тальйоні в утвердженні романтичного балету. Танцівниця Ф.Ельслер. Особливості сценічного образу танцівниці. Творча співпраця з балетмейстером Ж.Перро. Балети «Есмеральда,» «Катарина – донька розбійника». Танцівниця К.Грізі. Головні творчі здобутки у творчості танцівниці, образи Жізель, Есмеральди. Творчість Ф.Черріто. Танцівниця Л.Гран. Формування особистості під керівництвом А.Бурнонвіля. Гастрольна діяльність. Вплив творчості видатних танцівниць епохи романтизму на розвиток жіночого танцю в балеті.

План

1. М.Тальйоні – видатна представниця романтичного балету.
2. Участь в балеті «Сильфіда». Створення фантастично-феєричного образу.
3. Творчість Ф.Ельслер.
4. Балети за участі танцівниці.
5. Співпраця К.Грізі з Ж.Перро. Створення образу Жізель.
6. Ф.Черріто .ІІ роль в романтичних балетах.
7. Гастролі Л. Гран. Участь в балетах Датського Королівського балету.

Семінарське заняття № 9 до теми 2.5.

Мета: формування у здобувачів вміння аналізувати та досліджувати новий образ танцівниці в романтичних балетах через призму особливості танцювальної техніки, міміки, жестів.

1. Характеристика жіночого танцю епохи романтизму.
2. Роль М.Тальйоні в формуванні романтичних образів.
3. Характерний танець в творчості Ф.Ельслер.
4. Балет «Жізель» та перша виконавиця партії К.Грізі.
5. Балетні образи Ф.Черріто.
6. Творчий шлях танцівниці Л.Гран.

Література: 6, 30, 39, 40, 41, 47.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.5.

1. Опрацювати матеріал по темі.

2. Використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали, підготувати презентацію на будь-яку з тем: «М.Тальйоні як взірець романтичного балету», «Балет «Жізель»-вершина романтичного жанру», «Створення образів танцівницею Ф.Ельслер».

10. Переглянути відео записи балетів: «Наталі, або Швейцарська молочниця», «Есмеральда».

Література : 6, 30, 39, 40, 41, 47.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль № 2 є результатом вивченого матеріалу та перевірки знань з тем модуля 2 та виконується у формі презентації будь-якої із запропонованих тем: «Ж.Ж.Новер – реформатор балетного мистецтва. Книга Ж.Ж.Новера «Листи про танець та балети»»; «Видатні балетмейстери та танцівниці епохи романтизму».

Критерії оцінювання:

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу – 1 бал,

Застосування прийомів активізації аудиторії (приклади з історії, літературних джерел, діалог з аудиторією тощо) – 1 бал.

Література : 6, 30, 39, 40, 41, 47.

МОДУЛЬ 3. ЗАРУБІЖНИЙ БАЛЕТНИЙ ТЕАТР XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЬ

Тема 3.1. ПОШУКИ НОВИХ ФОРМ У ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 3.1.

Зародження танцю модерн. Творчі пошуки Ф.Дельсарта. Пластичні можливості, емоційність, пошук нової пластичної мови. Ритмічно-музичне виховання в системі роботи Е.Жак-Далькроза. Послідовники Ф.Дельсарта та Е.Ж.Далькроза. Нові погляди на танець А.Дункан. Імпровізаційний характер її творчості. Використання нетанцювальної музики у творчості А.Дункан. Школи «босоніжок» у Східній і Західній Європі. Характеристика танцю модерн. Східний танець у стилізованих формах Р.Сен-Деніс. Нові пошуки та поєднання в постановках класичного та вільно пластичного танцю Т.Шоуна.

План

1. Визначення танцю модерн.
2. Творчість Ф.Дельсарта.
3. Особливості музично-ритмічного виховання Е.Жан-Далькроза.
4. Айседора Дункан яскрава представниця танцю модерн.
5. Стилізація в пластичній мові Р.Сен-Деніса.
6. Творчі пошуки Т.Шоуна.

Семінарське заняття до теми 3.1.

Мета : формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо пошуків нових форм у хореографії початку ХХ століття, виникнення ритмо-пластичних рішень, характер ідей, новизна постановок, зародження модерну та формування здатності використання здобутих знань у подальшій фаховій діяльності.

Підготувати відповіді на питання:

1. Зародження танцю модерн.
2. Охарактеризувати пошуки Ф.Дельсарта.
3. Визначити важливість ритмічно-музичного виховання за Е.Жан-Далькросом.
4. Охарактеризувати творчість А.Дункан
5. Особливості виконання та постановок Р.Сен-Деніса та Т.Шоуна.

Література: 1, 16.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

Опрацювати викладений матеріал. Охарактеризувати діяльність Ф.Дельсарта, Е.Жан-Далькроза, А.Дункан у вигляді творчої презентації.

Література: 1, 16, 39, 40, 41.

Тема 3.2. БАЛЕТНІ ТЕАТРИ ЗАХІДНОЇ, СХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА США. В І ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 3.2.

Балетний театр Англії. Творчість Нінетт де Валуа. Творчість М.Рамбер. Учениця та послідовниця Ф.Далькроза. Танцівниця М.Фортейн. Її основні балетні образи . Французький балетний театр. Творчість С.Лифаря. Виконавська та балетмейстерська творчість – «Ікар», «Ромео і Джульєтта». Видатні танцівники І Шовіре, Л.Дейде. Розвиток балетного мистецтва в Америці. Творчість Дж.Баланчина. Створення «New York City Ballet». Балети «Серенада», «Кончерто бароко» та ін. Сучасний танець у США. Хореограф М.Грехем, Сучасна хореографія у творчості Рудольфа фон Лабана, новий напрям хореографії танцю модерн у формі «експресивного танцю». Мері Вігман – німецька танцівниця і хореограф, засновниця європейсько-пластичного танцю «модерн» та танцювальної терапії.

План

1. Балетний театр Англії. Творчість Нінетт де Валуа.
2. Естетика М.Рамбер учениці Ф.Далькроза.
3. Представниця англійського балету М.Фонтейн.
4. Творчі здобутки С.Лифаря як балетмейстера Паризької опери.
5. Танцівниця Івет Шовіре.
6. Балет США. Балетмейстер Дж.Баланчин.

7. Новаторські принципи М.Грехем в сучасній хореографії.
8. Німецькі хореографи нових форм танцю Р.фон Лабан та М.Вігман.

Семінарське заняття до теми 3.2

Мета: поглибити та систематизувати знання здобувачів щодо розвитку балетного театру Англії, Франції, США, Німеччини I пол. XX століття, розглянути творчі напрацювання видатних представників цих країн, розвинути аналітичні навички.

1. Охарактеризувати балетний театр Англії I пол. XX століття через творчість Нінетт де Валуа, М.Фонтейн.
2. Визначити внесок С.Лифаря у відродження французького балету та Паризької опери.
3. Розвиток балетного мистецтва в США. Творчість Дж.Баланчина.
4. Визначити роль М.Грехем в сучасній хореографії XX століття.
5. Охарактеризувати нові форми сучасної хореографії в німецькій танцювальній культурі.

Література : 1, 16, 29, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

Опрацювати матеріал у вигляді стислого конспекту.

Висвітити будь-яке питання у формі есе (2–3 стор): Внесок С.Лифаря у відродження балетного театру Франції; Новаторство у сучасній хореографії М.Грехем; Експериментатори Р.фон Лабан та М.Вігман.

Література : 1, 16, 29, 40, 41.

Тема 3.3. ТВОРЧИСТЬ ВИДАТНИХ МАЙСТРІВ ХОРЕОГРАФІЇ У II ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 3.3.

Пошуки нових тем, прийомів, хореографічної лексики, композиційної побудови, образного мислення в сучасному мистецтві та балетних театрах світової хореографічної культури. Безсюжетні балети Дж.Баланчина. Балети «Дорогоцінності», «Дон Кіхот». Балетмейстер Ф.Аштон. Постановки «Дафніс і Хлоя». «Сільвія», «Ундіна», «Марна пересторога». Творчість Дж.Ноймайера. Його досягнення та новаторство. Експерименти у напрямку «симфонічного танцю». Балети: «Гамлет», «Сон літньої ночі». «Отелло», танц-симфонії на музику Малера й ін. Творчість Р.Петі. Новаторські принципи у творчості балетмейстера, балет «Кармен». Філософсько-естетичне трактування вистав М.Бежара. Балети «Жар-Птиця», «Бароко Бельканто.», «Болеро», «Айседора», «Видіння троянди». Американський хореограф і режисер Дж.Роббінс. Праця в класичному джаз-танці та мюзиклах. Кращі мюзикли «Звільнення до міста», «Вестсайдська історія» (фільм Оскар 1962 р.), «Скрипаль на даху». Представник

американського танцю модерн Х.Лімон – «Павана Мавра. Особливості творчого почерку Е.Ейлі. Увага до фольклору темношкірого населення США. Кращі роботи: «Блюзова сюїта», «Одкровення», «Плач».

План

1. Нові пошуки в балетних і хореографічних постановках II пол. XX століття.
2. Кращі балетні вистави Дж.Баланчина. Неокласицизм у творчості майстра.
3. Творчість Ф.Аштона.
4. Балетмейстер Дж.Ноймайєр. Новаторство та багатожанровість творчості.
5. Особливості творчості Р.Петі.
6. Філософсько-естетичне трактування вистав М.Бежара.
7. Американські хореографи Дж.Роббінс, Е.Ейлі, Х.Лімон.

Семінарське заняття до теми 3.3.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо пошуків нових тем, прийомів, хореографічної лексики, композиційної побудови, образного мислення в сучасному мистецтві та балетних театрах світової хореографічної культури, виразності в балетах видатних балетмейстерів II пол. XX століття, розвинути аналітичні навички.

1. Охарактеризувати новаторські пошуки у творчості балетмейстерів і театрів світу II пол. XX століття.
 2. Характеристика неокласичного балету.
 2. Визначити внесок Дж.Баланчина у світовий балетний театр.
 3. Новітні підходи, естетика танцю у творчості Р.Петі, М.Бежара.
 4. Визначити роль американських балетмейстерів у розвитку сучасної хореографії II пол. XX століття.
 5. Охарактеризувати нові форми сучасної хореографії у творчості Дж.Ноймайєра.
 6. Творчість Ф.Аштона.
- Література:* 1, 16, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

Опрацювати матеріал у вигляді стислого конспекту.

Підготувати одне з питань у вигляді презентації: Видатні представники американської сучасної хореографії; Новаторські принципи у творчості М.Бежара; Видатний представник англійського балету Ф.Аштон.

Література: 1, 16, 39, 40, 41.

Тема 3.4 РОЗВИТОК СВІТОВОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ

Анотація до лекції 3.4.

Огляд хореографічного та балетного театрального мистецтва – США, Великобританії, Європи. Репертуарна політика, новаторські бачення в хореографічних постановках театрів світу. Збереження кращих зразків світової класичної спадщини на балетних сценах. Діяльність Фонду Дж.Баланчина. Сучасне бачення хореографічної культури у творчості М.Каннінгема. У.Форсайт – американський танцівник і хореограф. Творчість Їржі Кіліана. Абстрактні балети на музику Баха, Моцарта, Вебера. Постановка «Симфонія псалмів» як одна з визначних. Новаторські пошуки у творчості балетмейстера Радуги Поклітару. Філософія танцю у творчості хореографа Royal Ballet (Британія) Вейн МакГрегора, створення власної студії. Постановки: «Інфра», «Автобіографія», опери «Орфей і Евридіка», «Весілля Фігаро», «Ацис і Галатя» та інші. Престижні світові балетні конкурси – США, Японія, Європа.

План

1. Світове хореографічне мистецтво поч. ХХІ століття.
2. Зразки світової класичної спадщини на кращих балетних сценах.
3. Фонд Дж.Баланчина.
4. Творча біографія М. Каннінгема.
5. Розробник техніки танцювальної імпровізації У.Форсайт.
6. Чеський хореограф Їржі Кіліан.
7. Новаторські пошуки українського хореографа Радуги Поклітару.
8. Хореограф, режисер Вейн МакГрегор.
9. Світові балетні конкурси та їх значення для збереження та розвитку класичної спадщини.

Семінарське заняття до теми 3.4.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо характеристики хореографічного мистецтва поч. ХХІ століття, пошук нових форм, прийомів, хореографічної лексики; збереження кращих зразків світової класичної спадщини на балетних сценах сьогодення, розвинути аналітичні навички.

1. Надати характеристику хореографічного мистецтва поч. ХХІ століття.
2. Визначити та зробити аналіз зразків світової класичної спадщини.
3. Значення Фонду Дж.Баланчина для пропаганди творчості майстра.
4. Значення творчості М. Каннінгема для розвитку сучасного танцю.
5. Хореограф і танцівник У.Форсайт.
6. Вплив Їржі Кіліана на мистецтво танцю ХХІ століття.
7. Хореографічні постановки українського хореографа Радуги Поклітару.
8. Багатоспрямованість творчості Вейн МакГрегора.

9. Охарактеризувати міжнародні балетні конкурси в США (International Ballet Competition), у Варні (Болгарія), Японії, Гельсінкі.

Літератур : 1, 16, 34, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.4.

Опрацювати матеріал.

Підготувати доповідь на одне з питань: Неокласичні постановки Дж.Баланчина. Вплив його творчості на розвиток класичної хореографії; Новаторські принципи Вейн Мак Грегора; Мистецтво танцю І.Кіліана. Значення Міжнародного балетного конкурсу International Ballet Competition (США) для популяризації балетного мистецтва у світі.

Література : 1, 16, 34, 39, 40, 41.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль № 3 є результатом вивчення матеріалу та передбачає перевірку знань з тем модуля, виконується у формі усних відповідей на питання:

1. Нові пошуки в балетних і хореографічних постановках II пол. XX століття.

2. Кращі балетні вистави Дж.Баланчина. Неокласицизм у творчості майстра.

3. Творчість Ф.Аштона.

4. Балетмейстер Дж.Ноймайєр. Новаторство та багатожанровість творчості.

5. Особливості творчості Р.Петі.

6. Філософсько-естетичне трактування вистав М.Бежара.

7. Американські хореографи Дж.Роббінс, Е.Ейлі, Х.Лімон.

8. Неокласицизм у балетній творчості С.Лифаря та Дж.Баланчина.

Критерії оцінювання:

Логічність, грамотність викладення матеріалу – 1 бал.

Використання історичних і літературних джерел, цитат тощо – 1 бал.

Література: 1, 16, 29, 39, 40, 41.

МОДУЛЬ 4. ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ УКРАЇНСЬКОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Тема 4.1. НАРОДНЕ ТАНЦЮВАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА ЙОГО ПОБУТУВАННЯ

Анотація до лекції 4.1.

Українська танцювальна культура, її формування. Вплив трудової діяльності на танець. Єдність пісні, танцю та музики в житті народу. Жанри та види українського танцю. Хоровод – один з найдавніших жанрових різновидів народного танцю. Побутові танці. Сюжетні танці, їх виникнення. Звичаї та обряди в житті українського народу. Обрядові дійства та їх зв'язок з річним циклом життя і побуту українців. Скоморохи, володіння танцювальними формами. Вертепна драма. Народні вистави «Меланка», «Коза». Етнографічні регіони України.

План

1. Особливості формування танцювальної культури на теренах України.
2. Пісня, танець, музика в житті народу.
3. Хоровод як ритуальний і культовий танець.
4. Звичаї та обряди в житті народу. Обрядові дійства в танці та пантомімі.
5. Мистецтво скоморохів, володіння танцем.
6. Поняття вертепна драма.
7. Вистави та їх вплив на подальший розвиток народного танцю.
8. Регіони України, характерні особливості.

Семінарське заняття до теми 4.1.

Мета: навчити здобувачів використовувати в подальшій професійній діяльності набуті теоретичні знання щодо формування української танцювальної культури, основних форм танцю, ролі звичаїв і обрядів в житті українського народу.

1. Основні характеристики формування танцювальної культури в Україні.
2. Походження народних танців, їх зв'язок з піснею і музикою.
3. Хороводи та їх тематика.
4. Побутові танці.
5. Сюжетні танці їх розподіл за групами.
6. Звичаї, обряди їх втілення в танцях і композиціях.
7. Танці у творчості скоморохів.
8. Танці у вертепній драмі.

Література: 10, 11, 35, 36.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

Опрацювати матеріал, використовуючи джерельну базу.

Підготувати презентацію однієї з тем: Звичаї та обряди в житті українського народу (обрядовий цикл); Характеристика українських народних танців.

Література: 10, 11, 35, 36.

Тема 4.2. ПЕРШІ БАЛЕТНІ ВИСТАВИ. НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ НА ПРОФЕСІЙНІЙ СЦЕНІ. ТВОРЧІСТЬ ВИДАТНИХ МАЙСТРІВ НАРОДНОГО ТАНЦЮ В. ВЕРХОВИНЦЯ ТА В. АВРАМЕНКА

Анотація до лекції 4.2

Трупа поміщика Д.Ширая. Російсько-українська трупа І.Штейна. Гастролі зарубіжних балетних артистів в Україні. Український танець в операх. Відкриття стаціонарних театрів.

Творчість С.Ленчевського. Балетні вистави Б.Ніжинської та О.Кочетовського. Вистава «Наталка Полтавка». Перший національний стаціонарний театр М.Садовського. Театр «Корифеїв». Співпраця М. Садовського та В. Верховинця.

Співпраця Л.Курбаса з М.Мордкіним та В.Верховинцем. Відкриття Державної української муз.драми (1919). Постановка опери М.Лисенка «Утоплена». Перші українські героїко-революційні балети «Карманьола», «Ференджі».

Творчий шлях В.Верховинця. Участь у постановці першого національного героїчного балету «Пан Каньовський»(1931). Теоретичні праці В.Верховинця «Українське весілля.», «Теорія українського народного танцю», «Весняночка».

Творчий шлях В.Авраменка. Збереження та пропаганда українського танцю за кордоном. Фільмоіндустрія В.Авраменка. Фільми «Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка».

План

1. Перші згадки про танцівників поміщика Д.Ширая.
2. Російсько-українська трупа І.Штейна.
3. Хореографічне мистецтво в Києві, Харкові, Одесі.
4. Перша вистава «Наталка Полтавка» та поява народного танцю на сцені.
5. Театр корифеїв.
6. Співпраця М.Садовського з В.Верховинцем.
7. Спільні вистави Л.Курбаса з М.Мордкіним і В.Верховинцем.
8. Втілення українського народного танцю в постановках В.Верховинця.
9. Театралізація танцю у творчості Х.Ніжинського та М.Соболя.
10. Перші героїко-революційні балети.
11. Торчий шлях В.Верховинця.
12. Науково-творча діяльність хореографа.
13. Хореограф В.Авраменко.
14. Фільми «Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка».
15. Значення творчості майстрів української хореографії В.Верховинця, В.Авраменка на подальший розвиток українського народного танцю.

Семінарське заняття до теми 4.2.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо перших балетних вистав та народного танцю на професійній сцені, творчість В. Верховинця, В. Авраменка. Розвиток аналітичних навичок.

1. Охарактеризувати репертуар трупи Д.Ширая.
2. Класичні постановки в російсько-українській трупі І Штейна.
3. Охарактеризувати танцювальне мистецтво в Києві, Харкові, Одесі.
4. Основи українського танцю в виставі «Наталка Полтавка».
5. Основні засади формування та становлення театру корифеїв.
6. Творчі доробки В.Верховинця у фольклорі, хореографії, теорії мистецтва танцю .
7. Театр Л.Курбаса. Новаторські вистави.
8. Охарактеризувати героїко-революційні балети на українській балетній сцені.
9. Здійснити огляд праць В.Верховинця «Теорія українського народного танцю», «Весняночка».
10. Перший національний героїчний балет «Пан Каньовський».

11. В.Авраменко – хореограф і режисер.
12. Огляд фільмів «Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка».
13. Визначити значення творчості майстрів української хореографії В.Верховинця, В.Авраменка на подальший розвиток українського народного танцю.
Література: 5, 7, 10, 11, 36.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

Опрацювати матеріал, використовуючи джерельну базу.

Опрацювати праці В.Верховинця «Теорія українського народного танцю», «Весняночка».

Підготувати презентацію однієї з тем: Театр корифеїв; співпраця В.Верховинця з театром М.Садовського; В.Авраменко – видатний представник українського танцю за кордоном.

Література: 5, 7, 10, 11, 36.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль № 4 є результатом вивчення матеріалу та передбачає перевірку знань з тем модуля 4. Виконується у формі усної відповіді на запитання:

1. Охарактеризувати репертуар трупи Д.Ширая.
2. Класичні постановки в російсько-українській трупі І Штейна.
3. Охарактеризувати танцювальне мистецтво в Києві, Харкові, Одесі.
4. Основи українського танцю в виставі «Наталка Полтавка».
5. Основні засади формування та становлення театру корифеїв.
6. Творчі доробки В.Верховинця в фольклорі, хореографії, теорії мистецтва танцю.
7. Театр Л.Курбаса. Новаторські вистави.
8. Охарактеризувати героїко-революційні балети на українській балетній сцені.
9. Здійснити огляд праць В.Верховинця «Теорія українського народного танцю», «Весняночка.»
10. Перший національний героїчний балет «Пан Каньовський».
11. В.Авраменко – хореограф та режисер.
12. Огляд фільмів «Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка».
13. Визначити значення творчості майстрів української хореографії В.Верховинця, В.Авраменка на подальший розвиток українського народного танцю.

Критерії оцінювання:

Логічність, грамотність викладення матеріалу – 1 бал.

Використання історичних та літературних джерел, цитат тощо –1 бал.

Література: 5, 7, 10, 11, 36.

МОДУЛЬ 5. СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

Тема 5.1. НАЦІОНАЛЬНА ТЕМА В БАЛЕТАХ 40-60 рр. ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 5.1.

Перший український національний балет у жанрі хореодрами «Лілея». Співпраця балетмейстера Г.Березової зі сценаристом та композитором у втіленні творів Т.Шевченка. Поєднання різних форм хореографічного мистецтва (класичного танцю, народного українського танцю, ритмізованої пантоміми) у створенні пластичної мови балету. Значення балету для подальшого втілення національної теми та розвитку балетних театрів. Пошуки в балетмейстерській діяльності В.Вронського, С.Сергеєва, М.Трегубова. Балетні вистави : «Маруся Богуславка», «Хустка Довбуша», «Сойчине крило», «Сорочинський ярмарок», «Лісова пісня». Виконавці: Є.Єршова, А.Гавриленко, О.Потапова, В.Калиновська, В.Парсегов.

План

1. Постановка першого українського національного балету «Лілея».
2. Основні етапи постановочної роботи.
3. Балетмейстер Г.Березова.
4. Творчість В.Вронського.
5. С.Сергеєв балетмейстер балетів «Маруся Богуславка», «Лісова пісня».
6. Творчі здобутки хореографа-балетмейстера М.Трегубов . Втілення національної теми в балетах «Хустка Довбуша», «Сойчине крило», «Сорочинський ярмарок».
7. Видатні танцівники українського театру .

Семінарське заняття до теми 5.1.

Мета: поглибити та систематизувати знання здобувачів щодо розкриття національної теми в балеті 40–60 років ХХ століття, розвинути аналітичні навички.

1. Характеристика першого українського національного балету «Лілея».
2. Головні герої балету «Лілея» та їх лексичне втілення.
3. Творчий шлях Г.Березової.
4. В.Вронський і його бачення хореографічних втілень образів у балетах.
5. Охарактеризувати творчі доробки С.Сергеєва.
6. Втілення національної теми в балетах «Хустка Довбуша», «Сойчине крило», «Сорочинський ярмарок» балетмейстера М.Трегубова.
7. Головні партії, підхід до створення образів танцівниками українського балету Є.Єршовою, А.Гавриленко, О.Потаповою, В.Калиновською, В.Парсеговим.

Література: 5, 10, 12, 17, 31, 37, 39, 40, 41.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.1.

Опрацювати матеріал, використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали.

Ознайомитись з лібрето балетів «Лілея», «Хустка Довбуша», «Сорочинський ярмарок», «Маруся Богуславка».

Підготувати виступи з тем: «Балет Лілея –перший український національний балет.», « Національна тема в творчості М.Трегубова.»

Література: 5, 10, 12, 17, 31, 37, 39, 40, 41.

Тема 5.2. ПАВЛО ВІРСЬКИЙ – РЕФОРМАТОР НАРОДНО-СЦЕНІЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Анотація до лекції 5.2

Творчість П.П.Вірського. Створення Державного ансамблю народного танцю УРСР. Створення хореографічних постановок на основі українських тем, сюжетів. Національні мотиви, жанрова різноманітність у творчості П.П.Вірського. Поєднання лексики народно-сценічного та класичного танців. Співпраця з українськими композиторами. Музика як виражальний засіб в творчості балетмейстера. Художник А.Петрицький. Участь у створенні сценічного втілення костюмів для хореографічних творів майстра. Постановки П.П.Вірського. Малі форми, сюжетні номери та масові хореографічні твори: «Подоланочка», «Про що верба плаче», «Чумацькі радощі», «Ой, під вишнею», «Запорожці», «Гопак». Вплив новаторських ідей балетмейстера для подальшого розвитку хореографічного мистецтва.

План

1. Творчий шлях П.П. Вірського.
2. Організація першого професійного ансамблю народного танцю в Україні.
3. Втілення національного колориту в постановках балетмейстера.
4. Співпраця з українськими композиторами.
5. Костюм як важливий чинник створення хореографічного образу.
6. Співпраця з художником А.Петрицьким.
7. Кращі хореографічні мініатюри хореографа.
8. Масові хореографічні постановки.

Семінарське заняття до теми 5.2.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо реформаторських принципів формування українського народно-сценічного танцю П. Вірським, розвинути аналітичні навички через аналіз хореографічних постановок майстра.

1. Охарактеризувати творчість П.П. Вірського.
2. Створення першого професійного ансамблю народного танцю в Україні.

3. Охарактеризувати спільну роботу П.П.Вірського з українськими композиторами у створенні хореографічних композицій.

4. Співпраця з художником А.Петрицьким.

5. Охарактеризувати сюжетні хореографічні постановки «Подоланочка», «Ой, під вишнею», «Про що верба плаче.»

8. Танцювальні композиції масових форм «Ми з України», «Запорожці», «Гопак».

Література : 3, 4, 10, 39, 40, 41, 42.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.2.

Опрацювати матеріал, використовуючи джерельну базу, конспект, відеоматеріали.

Переглянути відео матеріали хореографічних композицій П.П. Вірського «Подоланочка», «Про що верба плаче», «Чумацькі радощі», «Ой, під вишнею», «Запорожці», «Гопак», «Ми з України» та інші.

Література : 3, 4, 10, 39, 40, 41, 42.

Тема 5.3. БАЛЕТНИЙ ТЕАТР 70–90-Х рр. ХХ СТОЛІТТЯ.

Анотація до лекції 5.3.

Творчі експерименти в балетних театрах 70–90-х років ХХ століття. Балетмейстерські здобутки А.Шекери. Філософське бачення балетних творів «Легенда про кохання», «Ромео і Джульєтта». Звернення до творчості українських авторів, постановки балетів «Досвітні вогні», «Камінний господар», «Ольга». Творчість Г.Майорова. Балет «Світанкова поема». Пластична різноманітність хореографічних мініатюр балетмейстера. Творчі пошуки на одеській сцені балетмейстера І.Чернишова. Класичні постановки. Сучасне бачення та пластичне рішення багатогранності образів у виставах В.Смирнова-Голованова. Творчість В.Ковтуна в Київському класичному балеті. Нові погляди, сучасне трактування балетів у творчості балетмейстерів українських театрів З.Кавац, В.Федотова, Г.Ісупова. Майстерність танцівників Л.Сморгачової, Т.Таякіної, В.Ковтуна, Т.Боровик, Є.Косменка, С.Коліванової, Т.Попеску.

План

1. Балети класичної спадщини в балетних театрах 70–90 рр. ХХ століття.
2. Балетмейстер А.Шекера.
3. Звернення до музики українських композиторів.
4. Балетні вистави та хореографічні мініатюри Г.Майорова.
5. Одеський балетний театр: балетмейстери, вистави.
6. В.Ковтун виконавець та балетмейстер.
7. Огляд балетних вистав З.Кавац, В.Федотова, Г.Ісупова.
8. Виконавська майстерність Сморгачової, Т.Таякіної, Т.Боровик, Є.Косменка, С.Коліванової, Т.Попеску.

Семінарське заняття до теми 5.3.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо балетів класичної спадщини, як головного чинника репертуару театрів України та творчі експерименти в балетних театрах 70–90-х років ХХ століття, розвинути аналітичні навички через аналіз хореографічних постановок балетмейстерів та виконавців цього періоду.

1. Охарактеризувати репертуарну політику балетних театрів України 70–90-х рр. ХХ століття.

2. Визначні постановки А.Шекери та створення образно-лексичної палітри в них.

3. Охарактеризувати хореографічні мініатюри, одноактні балети Г.Майорова.

4. Балетні вистави в Одеському оперному театрі.

5. Охарактеризувати виконавську та балетмейстеру діяльність В.Ковтуна.

6. Здійснити огляд виконавської майстерності Т.Таякіної, Т.Боровик, С.Коливанової, Т.Попеску.

Літератур : 10, 12, 37.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.3.

Опрацювати матеріал, використовуючи джерельну базу, відео матеріали.

Переглянути відео матеріали, які характеризують творчий почерк балетмейстера А.Шекери. (Болеро, Ромео і Джульєтта)

Підготувати презентацію: Балетмейстер А.Шекера; Балети-казки у творчості Г.Майорова; Танцювальний дует Т.Таякіна, В.Ковтун.

Література : 10, 12, 37.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 5

Модульний контроль № 5 є результатом вивчення матеріалу та передбачає перевірку знань з тем модуля 5 виконується у формі презентації (на вибір):

1. Втілення національного колориту в постановках П.Вірського;

2. Співпраця балетмейстера П.Вірського з художником А.Петрицьким над створенням хореографічних творів.

3. Постановки балетмейстера в репертуарі Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім. П.П.Вірського.

4. П.П.Вірський – реформатор української народно-сценічної хореографії.

5. Балетмейстер А.Шекера.

6. Балети-казки у творчості Г.Майорова.

7. Танцювальний дует Т.Таякіна та В.Ковтун.

Критерії оцінювання:

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу, співвідношення тексту та зображення – 1 бал.

Застосування прийомів активізації аудиторії (прикладі з історії, літературних джерел, діалог з аудиторією тощо) – 1 бал.

Література: 3, 4, 10, 12, 37, 39, 40, 41, 42.

МОДУЛЬ 6. ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ

Тема 20. НАРОДНО-СЦЕНІЧНА ХОРЕОГРАФІЯ В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.

Анотація до лекції 6.1.

Професійне хореографічне мистецтво. Ансамблі народного танцю, пісні та танцю, народні хори, фольклорні колективи, театри пісні та танцю. Регіональні особливості в постановках балетмейстерів творчих колективів. Особливості репертуару провідних професійних колективів України. Сьогодення НЗААТУ ім. П.Вірського. Творчість М.Вантуха. Хореографічне мистецтво аматорських хореографічних колективів. Фестивалі-конкурси народної хореографії. Проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії ім. П.Вірського. Міжнародний фестиваль-конкурс танцю народів світу «Веселкова Терпсихора». Національна хореографічна спілка України. Роль НХСУ в збереженні, розвитку, пропаганді професійного і аматорського хореографічного мистецтва.

План

1. Розвиток професійних народних хореографічних колективів.
2. Тематика і жанрова різноманітність репертуару
3. Особливості репертуару провідних професійних колективів України.
4. Репертуар та концертна діяльність НЗААТУ ім. П.Вірського.
5. Постановки М.Вантуха.
6. Аматорські хореографічні колективи.
7. Регіональні та фольклорні особливості в тематиці постановок.
8. Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії ім. П.Вірського.
9. Регіональні фестивалі та конкурси як вагомий чинник розвитку мистецтва танцю.
10. Національна хореографічна спілка України.

Семінарське заняття до теми 6.1

Мета: поглибити та систематизувати знання здобувачів щодо професійного хореографічного мистецтва: ансамблі народного танцю, ансамблі пісні і танцю, народні хори, фольклорні колективи, театри пісні і танцю. Тематика і жанрова різноманітність репертуару. Регіональні особливості в постановках; використання набутих знань у подальшій професійній діяльності.

1. Охарактеризувати репертуар, тематичну різножанровість постановок провідних професійних колективів України.

2. Провідні аматорські колективи України. Регіональна та локальна тематика постановок.

3. Характеристика фестивалів-конкурсів народної хореографії.

4. Переможці Всеукраїнських фестивалів – конкурсів народної хореографії.

5. Охарактеризувати основні напрями діяльності Національної хореографічної спілки (НХСУ).

6. Науково-творча діяльність НХСУ (конференції, майстер-класи).

Література: 2, 3, 4, 5, 13, 14, 15, 25, 28.

Завдання для самостійної роботи до теми 6.1.

Опрацювати матеріал, використовуючи джерельну базу, відеоматеріали.

Переглянути відеоматеріали концертних програм професійних колективів України (ансамбль танцю, ансамбль пісні і танцю, народні хори).

Переглянути відеоматеріали провідних дитячих і дорослих аматорських хореографічних колективів.

Література: 2, 3, 4, 5, 13, 14, 15, 25, 28.

Тема 6.2. РОЗВИТОК БАЛЕТНИХ ТЕАТРІВ УКРАЇНИ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ.

Анотація до лекції 6.2.

Розвиток українського балетного мистецтва. Звернення до творів композиторів-класиків, сучасних композиторів. Нові прийоми, виражальні засоби, експерименти в лексиці та тематиці у творчості В. Литвинова, А.Рубіної, А.Рехвіашвілі, В.Яременка, В.Іщука, Балети класичної спадщини як основа репертуару театрів України. Балетна та оперна музика композитора О.Родіна. Співпраця з Р.Поклітару. Активізація творчого життя театрів завдяки міжнародних конкурсів і фестивалів. Міжнародний конкурс артистів балету ім. С.Лифаря. Переможці та лауреати конкурсу. Премія в галузі хореографії ім.А.Шекери.

План

1. Балетні театри України кінця ХХ – поч. ХХІ століття (огляд).
2. Балети класичної спадщини в репертуарі театрів.
3. Літературні образи в балетах В.Литвиненка.
4. Постановка А.Рубіної «Цвіт папороті» Є.Станковича.
5. Нові знахідки в класичних балетах А.Рехвіашвілі.
6. Балетна музика композитора О.Родіна.
7. Міжнародний конкурс артистів балету ім. С.Лифаря.
8. Балетні фестивалі в Україні. Міжнародний фестиваль танцю «Серж Лифар де ля данс».
9. Премія ім.А.Шекери. Переможці різних років.

Семінарське заняття до теми 6.2.

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань щодо балетних театрів України кінця ХХ – поч. ХХІ століть, розвинути аналітичні навички через аналіз хореографічних постановок балетмейстерів цього періоду.

1. Охарактеризувати класичні балетні вистави в репертуарі оперно-балетних театрів.
2. Музично-пластичне рішення образів балету «Ніч перед Різдвом» В.Литвиненка, (Є.Станковича).

3. Сучасне бачення та втілення музики Є.Станковича у творчості А.Рубіної («Цвіт папороті»).

4. А.Рехвіашвілі в Національній опері України.

5. Охарактеризувати Міжнародні балетні конкурси артистів балету ім.С.Лифаря.

6. Визначити переможців премії ім. А.Шекери в різні роки.

7. Постановки Р.Поклітару на муз. твори О.Родіна.

Література: 1, 9, 12, 24, 26, 33, 38.

Завдання для самостійної роботи до теми 6.2.

Опрацювати матеріал, підготувати стислий конспект.

Назвати переможців *Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії імені Павла Вірського*.

Назвати переможців Міжнародного конкурсу артистів балету імені С.Лифаря.

Назвати особливості Міжнародного фестивалю танцю «Серж Лифар де ля данс».

Література: 1, 9, 12, 24, 26, 33, 38.

Тема 6.3. ВИДАТНІ БАЛЕТМЕЙСТЕРИ ТА ВИКОНАВЦІ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 6.3.

Провідні балетмейстери та виконавці оперно-балетних театрів України. Балет «Лілея» в редакції В. Ковтуна – нове висвітлення літературної основи. Балетмейстер В. Литвинов. Творча співпраця балетмейстера з сучасними композиторами. Балети «Ніч перед Різдвом» Є. Станковича, «За двома зайцями» Ю. Шевченка. Творчі пошуки, сучасна пластика в хореографії А. Рубіної. Творчий шлях балетмейстера А. Рехвіашвілі. Чарівна казка «Снігова королева». Класична палітра балетних постановок В.Яременка.

Виконавська майстерність М. Моткова, О. Філіп'євої, В. Яременка, Т. Білецької, О. Голиці, Н. Мацак, К. Кухар, О. Стоянова, В. Іщука, Х. Шишпор.

План

1. Балетмейстери та виконавці балетних театрів Київ, Одеси, Харкова, Львова, Дніпра.

2. Нова редакція балету «Лілея» В.Ковтуна в Національній опері.

3. Творчий шлях балетмейстера В.Литвинова.

4. Співпраця хореографа з українськими композиторами.

5. Сучасне бачення хореографічних образів у творчості А.Рубіної.

6. Балетмейстер та керівник балету Національної опери А.Рехвіашвілі.

7. Танцівник та балетмейстер В.Яременко.

8. Видатні майстри балетного театру М.Мотков, О.Філіп'єва, В.Яременко, Т.Білецька, О.Голиця, Н.Мацак, К.Кухар, О.Стойнов, В.Іщук, Х.Шишпор.

Семінарське заняття до теми 6.3.

Мета: поглибити та систематизувати знання здобувачів щодо творчості видатних балетмейстерів і танцівників провідних оперно-балетних театрів України, використання набутих знань у подальшій професійній діяльності.

1. Охарактеризувати стан і розвиток оперно-балетних театрів Києва, Одеси, Харкова, Львова, Дніпра.
 2. Балетмейстер В.Ковтун. Балет «Лілея» в Національній опері.
 3. Охарактеризувати співпрацю В.Литвинова з українськими композиторами.
 4. Творчість А.Рубіної.
 6. Балетмейстерські пошуки А.Рехвіашвілі.
 7. Танцівник та балетмейстер В.Яременко.
 8. Видатні танцівники М.Мотков, О.Філіп'єва, В.Яременко, Т.Білецька, Д.Матвієнко, О.Голиця, Н.Мацак, К.Кухар, О.Стоянов, В.Іщук, Х.Шишпор.
- Література:* 9, 12, 18, 19, 20, 21, 22, 27, 32

Завдання для самостійної роботи до теми 6.3.

Опрацювати матеріал лекції.

Усні відповіді:

Охарактеризувати творчість балетмейстерів оперно-балетної сцени В.Ковтуна, В.Литвинова, А.Рубіної, А.Рехвіашвілі.

Назвати кращі балетні партії: М. Моткова, О.Філіп'євої, В.Яременка, Т.Білецької, О. Голиці, Н. Мацак, К.Кухар, О. Стоянова, В. Іщука, Х. Шишпор.

Література: 9, 12, 18, 19, 20, 21, 22, 27, 32.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 6

Модульний контроль № 6 є результатом вивчення матеріалу та передбачає перевірку знань з тем модуля 6 та виконується у формі презентації (на вибір будь-яке питання):

1. Вистави на музику українських композиторів у творчих доробках В.Литвинова;
2. Балетмейстерські пошуки А.Рехвіашвілі;
3. Балетні образи О.Голиці, Н.Мацак;
4. Трагування чоловічих образів в балетах виконавцями: М.Мотков, В.Яременко, О.Стоянов, В.Іщук.
5. Провідні дитячі та дорослі колективи України переможці Всеукраїнського фестивалю –конкурсу народної хореографії ім. П.Вірського.
6. Огляд репертуару та творчих здобутків оперно-балетних театрів України за останні 5 років.
7. Міжнародний конкурс артистів балету ім.С.Лифаря.(будь-який із 7-ми конкурсів).
8. Переможні та володарі премії в галузі хореографії ім.А.Шекери.

Критерії оцінювання:

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу, співвідношення тексту та зображення – 1 бал,

Застосування прийомів активізації аудиторії (приклади з історії, літературних джерел, діалог з аудиторією тощо) –1 бал.

Література: 1, 2, 3 4, 5, 9,12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 32, 33, 38.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

за відвідування й активність протягом семестру з дисципліни

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)					
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль	5 модуль	6 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	4x1=4	5x1=5	4x1=4	2x1=2	3x1=3	3x1=3
2	Семінарські заняття	2	4x2=8	5x2=10	4x2=8	2x2=4	3x2=6	3x2=6
3	Модульний контроль	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2
	Усього за модуль		14	17	14	8	11	11
	Екзамен		25					
	Разом з дисципліни		14+17+14+8+11+11+25= 100 балів					

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Танець у житті Давньої Греції.
2. Суспільні танці, їх поділ.
3. Військові танці: особливість виконання, характерні ознаки, характер виконання.
4. Ритуальні (культові) танці. Хороводи та їх особливий супровід.
5. Театральне мистецтво Давньої Греції.
6. Особливості виконання танців в драмі, трагедії та комедії.
7. Танець у драматургії Есхіла, Аристофана, Еврипіда, Софокла.
8. Характерні ознаки танцювального мистецтва Древнього Риму.
9. Видовища та свята в житті римлян.
10. Народні обряди та свята Середньовіччя.
11. Роль і місце танцю та пантоміми в літургійній драмі.
12. Різновиди бранлів і хороводів.
13. Виникнення придворного танцю.
14. Театральні жанри Середньовічного театру: мікраль, містерія, мораліте, фарс.
15. Середньовічні лицарські турніри.
16. Танцювальна культура епохи Відродження.
17. Зародження балетного мистецтва в Італії.
18. Теоретики мистецтва танцю.
19. Становлення оперного мистецтва.
20. Комедія дель арте.
21. Французька танцювальна культура.
22. «Плеяда» та її роль у розвитку придворного балету.
23. Танцювальна культура Англії. Народні та придворні танці.
24. В.Шекспір ч його театр.
25. Маска – жанр придворної вистави Англії.
26. Бен Джонс, його вистави.
27. Класицизм – напрям у мистецтві XVII століття.
28. Балет Франції XVII століття.
29. Творчість композитора Ж. Люлі.
30. П. Бошан, його роль в формуванні системи класичного танцю.
31. Створення високого жанру комедії-балет Ж. Б. Мольєром.
32. Виконавське мистецтво.
33. Англійський балет XVII століття.
34. Балетний театр в епоху Просвітництва.
35. Англійський театр.
36. Творчість Дж. Уівера
37. Пантоміма в постановках Дж.Річа.
38. Балет Австрії – характерні особливості, представники.
39. Жанрові балети Ф.Хільфердінга.
40. Особливості у творчості Г.Анджоліні.

41. Новаторські прийоми у творчості М.Камарго, М.Салле.
42. Танцівники Ф. Прево, Л. Дюпре, Вестріси (батько та син).
43. Творчий шлях Ж.Ж.Новера.
44. Вплив ідей просвітництва на формування поглядів балетмейстера.
45. Праця Ж.Ж.Новера «Листи про танець і балети» .
46. Створення жанру трагедії в балеті.
47. Комедійні балети хореографа.
48. Значення реформи балетмейстера для подальшого розвитку балетного театру.
49. Період предромантизму в балетному театрі.
50. Література, музика, декоративне оформлення в період предромантизму.
51. Творчість хореографа Ж.Доберваля.
52. Балет-комедія «Марна пересторога».
53. Балетний театр Італії.
54. Хореограф та танцівник С.Вігано.
55. Хореодрами як балетний жанр у творчості С.Вігано.
56. Танцівники I пол. XIX століття.
57. Романтизм у різних видах мистецтва.
58. Романтизм у балеті.
59. Творчість балетмейстера Ф.Тальйоні.
60. Головні герої балету «Сильфіда».
61. Балети Ж.Кораллі.
62. Творчі знахідки в балетах Ж.Перро.
63. Балет «Жізель» – вершина романтичного балету.
64. Балетмейстер А.Бурнонвіль.
65. Балети «Баядерка», «Дон Кіхот».
66. М.Тальйоні – видатна представниця романтичного балету.
67. Участь у балеті «Сильфіда». Створення фантастично-феєричного образу.
68. Творчість Ф.Ельслер.
69. Співпраця К.Грізі з Ж.Перро. Створення образу Жізель.
70. Танцівниця Ф.Черріто .
71. Гастролі Л. Гран. Участь у балетах Датського Королівського балету.
72. Виникнення танцю модерн.
73. Творчість Ф.Дельсарта.
74. Особливості музично-ритмічного виховання Е.Жан-Далькроза.
75. Айседора Дункан яскрава представниця танцю модерн.
76. Стилізація в пластичній мові Р.Сен-Деніса
77. Творчі пошуки Т.Шоуна.
78. Балетний театр Англії. Творчість Нінетт де Валуа.
79. Естетика М.Рамбер учениці Ф.Далькроза.
80. Представниця англійського балету М.Фонтейн.
81. Творчі здобутки С.Лифаря як балетмейстера Паризької опери.
82. Танцівниця Івет Шовіре.
83. Балет США. Балетмейстер Дж.Баланчин.
84. Новаторські принципи М.Грехем в сучасній хореографії.

85. Німецькі хореографи нових форм танцю Рудольфа фон Лабан та М.Вігман.
86. Нові пошуки в балетних і хореографічних постановках II пол. XX ст.
87. Кращі балетні вистави Дж.Баланчина. Неокласицизм в творчості майстра.
88. Творчість Ф.Аштона.
89. Балетмейстер Дж.Ноймайер. Новаторство та багатожанровість творчості.
90. Особливості творчості Р.Петі.
91. Філософсько-естетичне трактування вистав М.Бежара.
92. Американські хореографи Дж.Роббінс, Е.Ейлі, Х.Лімон.
93. Особливості хореографічного мистецтва поч. XXI століття.
94. Зразки світової класичної спадщини на кращих балетних сценах.
95. Фонд Дж.Баланчина. Його значення для збереження творчих шедеврів майстра.
96. Творча біографія М. Каннінгема.
97. Розробник техніки танцювальної імпровізації У.Форсайт.
98. Чеський хореограф Їржі Кіліан.
99. Новаторські пошуки українського хореографа Раду Поклітару.
100. Хореограф,режисер Вейн МакГрегор.
101. Міжнародні балетні конкурси в США(International Ballet Competition), в Варні (Болгарія), Японії, Хельсинкі та їх значення для збереження та розвитку світової класичної спадщини.
102. Особливості формування танцювальної культури на теренах України.
103. Пісня ,танець, музика в житті народу.
104. Хоровод як ритуальний та культовий танець.
105. Звичаї та обряди в житті народу. Обрядові дійства в танці та пантомімі.
106. Мистецтво скоморохів, володіння танцем.
107. Поняття вертепна драма.
108. Вистави та їх вплив на подальший розвиток народного танцю.
109. Регіони України, характерні особливості.
110. Перші згадки про танцівників поміщика Д.Ширая.
111. Російсько-українська трупа І.Штейна.
112. Перша вистава «Наталка Полтавка» та поява народного танцю на сцені.
113. Театр корифеїв.
114. Співпраця М.Садовського з В.Верховинцем.
115. Спільні вистави Л.Курбаса з М.Мордкіним та В.Верховинцем.
116. Втілення українського народного танцю в постановках В.Верховинця.
117. Театралізація танцю в творчості Х.Ніжинського та М.Соболя.
118. Перші героїко-революційні балети.
119. Творчий шлях В.Верховинця.
120. Творчість В.Авраменко.
121. Фільми «Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка» В.Авраменка.
122. Значення творчості майстрів української хореографії В.Верховинця, В.Авраменка на подальший розвиток українського народного танцю.
123. Праці В.Верховинця «Теорія українського народного танцю», «Весняночка».
124. Постановка першого українського національного балету «Лілея». Основні етапи постановочної роботи.

125. Балетмейстер Г.Березова.
126. Творчий шлях балетмейстера. В.Вронського.
127. Балетмейстер С.Сергєєв . Балети «Маруся Богуславка», «Лісова пісня».
128. Творчі здобутки балетмейстера М.Трегубова. Втілення національної теми в балетах «Хустка Довбуша», «Сойчине крило», «Сорочинський ярмарок».
129. Видатні танцівники українського театру Є.Єршова, А.Гавриленко, О.Потапова, В.Калиновська, В.Парсєгов.
130. Творчий шлях П.П.Вірського.
131. Створення першого професійного ансамблю народного танцю в Україні.
132. Втілення національного колориту в постановках балетмейстера П.Вірського.
133. Співпраця П.Вірського з українськими композиторами.
134. Співпраця з художником А.Петрицьким.
135. Кращі хореографічні мініатюри хореографа: Подоляночка, Ой, під вишнею.
136. Характеристика масових хореографічних постановок : Гопак, Запорожці, Вишивальниці, Ми з України.
137. Балети класичної спадщини в балетних театрах 70-90рр.. ХХ століття.
138. Балетмейстер А.Шекера.
139. Звернення А.Шекери до музики українських композиторів.
140. Балетні вистави та хореографічні мініатюри Г.Майорова.
141. Одеський балетний театр: балетмейстери, вистави.
142. В.Ковтун виконавець і балетмейстер.
143. Виконавська майстерність .Сморгачової, Т.Таякіної, Т.Боровик, Є.Косменка, С.Коливанової ,Т.Попеску.
144. Особливості репертуару провідних професійних колективів України.
145. Провідні аматорські хореографічні колективи.
146. Регіональні та фольклорні особливості в тематиці постановок аматорських колективів.
147. Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії ім. П.Вірського.
148. Регіональні фестивалі та конкурси як вагомий чинник розвитку мистецтва танцю.
149. Переможці Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії ім. П.Вірського.
150. Національна хореографічна спілка України .
151. Основні напрямки діяльності Національної хореографічної спілки України.
152. Науково-творча діяльність НХСУ (конференції, майстер-класи).
153. Творчий огляд оперно-балетних театрів України кінця ХХ – поч. ХХІ століття.
154. Балети класичної спадщини в репертуарі театрів.
155. Літературні образи в балетах В.Литвинова.
156. Постановка А.Рубіної «Цвіт папороті» Є.Станковича.
157. Нові знахідки в класичних балетах А.Рехвіашвілі.
158. Міжнародний конкурс артистів балету ім. С.Лифаря.
159. Балетні фестивалі в Україні. Міжнародний фестиваль танцю «Серж Лифар де ля данс».

160. Переможці Міжнародних конкурсів артистів балету ім. С.Лифаря (від 1 до 7).
161. Балетмейстери та виконавці балетних театрів Києва, Одеси, Харкова, Львова, Дніпра (огляд за останні 5 років).
162. Нова редакція балету «Лілея» В.Ковтуна в Національній опері.
163. Творчий шлях балетмейстера В.Литвинова.
164. Постановка балетів В.Литвинова на муз.Є.Станковича, Ю.Шевченка.
165. Танцівник та балетмейстер В.Яременко.
166. Видатні майстри балетного театру: О.Голиця, Н.Мацак, В.Іщук, Х.Шишпор.
167. Творчий дует К.Кухар, О.Стоянов.
168. Премія ім. А.Шекери в галузі хореографії. Переможці престижної премії.
169. Балетна та оперна музика О.Родіна. Співпраця з Р.Поклітару.
170. Балет «Аладдін» композитора О.Родіна. Характеристика образів.
171. Сьогодення НЗААТУ ім.П.Вірського.
172. Творчість М.Вантуха. Доробки майстра.

ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Видами практичних завдань є питання, які здобувачі опрацьовують на основі запропонованої літератури (а також підібраної самостійно). Результати своєї роботи представляють усно, у формі конспекту, відео, презентації тощо, які мають відповідати таким критеріям: логічність розкриття теми (0,5 б.), обґрунтованість представлених фактів (0,5 б.), доречність прикладів (0,5 б.), грамотність, історична достовірність (0,5 б.).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

- **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
 - здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни, бездоганне знання матеріалу;
 - здобувачем опрацьована значна кількість джерельного матеріалу;
 - застосовує теоретичні знання та робить власні висновки та узагальнення;
 - враховується результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
 - здобувач виявляє знання програми навчальної дисципліни але допустив незначні помилки;
 - наявні незначні неточності у виконанні презентаційних завдань.
 - враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

- **Оцінку C (74-81)** – заслуговує здобувач відповідь якого побудована не чітко;
 - наявні неточності у виконанні практичних завдань (презентацій);
 - враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

- **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:
 - є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
 - є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту вивченого матеріалу;
 - здобувач проявляє фрагментарне незнання матеріалу в межах навчальної дисципліни;
 - враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

- **Оцінку E (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
 - свідчить про наявність прогалин у отриманні знань з навчальної дисципліни;
 - допускає у викладенні грубі помилки, що демонструють незнання значного обсягу матеріалу, в межах програми навчальної дисципліни;
 - враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

- **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною;
 - демонструє незнання переважної частини матеріалу в межах навчальної дисципліни;
 - враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

- **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну та не проявляв активність на лекційних заняттях, не виконав обсягу самостійної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Бігус О.О. Сучасний танець Основи теорії і практики/ О.О.Бігус ,Герц І.І., Маншилін О.О., Кондратюк Д.О., Мова Л.В., Журавльова А.В., Донченко Н.П.,Батєєва. Київ : Ліра-к, 2016. 264 с.
2. Бігус О.О.Народно-сценічний танець Прикарпатського регіону : монографія. Київ : Ліра-К, 2019. 182 с.
3. Бурковський О. Завжди в дорозі. Київ : Преса Плюс, 2013. 128 с.+88іл.
4. Вадясова Н.В., Чернець В.Г., Шульгіна В.Д. Мистецько-педагогічна школа діяча української культури Мирослава Вантуха : наукове видання. Київ : НАКККіМ, 2012. 152 с.
5. Видатні майстри хореографічного мистецтва : біографічний довідник / Укл. Н.М.Корисько. Київ : НАКККіМ, 2016. 18 с.
6. Владимірова Н.В. Історія театру Західної Європи і США : Посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ : 2024, 203 с.
7. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. 5-е вид. доп. Київ : Муз.Україна. 2008. 149, [2] с.: муз. тв.
8. Зарубіжний балетний театр від витоків до середини XVIII століття: Методичні рекомендації /Укл. Н.М.Корисько. Київ : НАКККіМ, 2015. 26 с.
9. Зінченко В.М. Український балет доби Незалежності: тенденції розвитку, жанрово-інтонаційна специфіка : дис. на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спец. 025 «Музичне мистецтво». Київ. 2024. 206 с.

10. Історія хореографічного мистецтва України: методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освітнього рівня «Магістр» спеціальності 024 «Хореографія» / розроб. Н. М. Корисько. Київ : НАКККіМ, 2019. 36 с.
11. Середюк О.М. Український рік. Історія, традиції, звичаї, обряди : Науково-популярне видання. Київ: ФОП Стебляк, 2021. 384с.
12. Станішевський Ю.О. Балетний театр України : 225 років історії. Київ, 2003.
13. Туягіна Наталія. Мирослав Вантух: ансамбль Вірського. Національна легенда українського танцю. Київ : ФОП Мазур Андрій Володимирович, 2023. 96 с.
14. Шалапа С.В., Корисько Н.М. Методика роботи з хореографічним колективом : підручник. Ч. 1. Київ : НАКККіМ, 2015. 232 с.
15. Шалапа С.В., Корисько Н.М. Методика роботи з хореографічним колективом : підручник. Ч.2. Київ : НАКККіМ, 2015. 220 с.
16. Чепалов О. І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. Харків : ХДАК, 2007. 344 с.
17. Чурпіта Т.М. Микола Трегубов. Київ : НАКККіМ, 2018, 141 с.: іл.

Допоміжна література:

18. Аксютіна В. В. Балет Юрія Шевченка “За двома зайцями”: музичні та літературні перетини. Мистецтвознавчі записки: зб. наукових праць, 2022. Вип. 41. С. 129–133.
19. Аксютіна В. Мистецтвознавче дослідження балетів Юрія Шевченка: пошук джерел та їхнє опрацювання // Культурні та мистецькі студії ХХІ століття: науково-практичне партнерство: *матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 10 листопада 2021 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад.кер. кадрів культ. і мистец.* Київ: НАКККіМ, 2021. С. 131–133.
20. Аксютіна В. В. Балет Юрія Шевченка «Буратіно і чарівна скрипка»: особливості роботи хореографа з музикою композитора // *Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VII Міжнар. наук.-практ. конф.(Київ, 03 червня 2022 р.).* Київ : НАКККіМ, 2022. С. 64–66.
21. Афоніна О. С. Музична основа сучасних українських балетів. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2020. № 3. С. 121–126.
22. Афоніна О. С. Балет Олександра Родіна «Аладдін» // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2022. № 4. С. 121–126.
23. Бігус О.О. Народно-сценічний танець Прикарпатського регіону : монографія. Київ : Ліра-К, 2019. 182 с.

24. Бігус О. Інтерпретація балетів класичного спадку у творчості Раду Поклітару: філософсько-світоглядна парадигма модерн-балету // Вісник КНУКіМ, Серія. «Мистецтвознавство». 2021. (44) С. 150-155.
25. Бойко П.А. Барвінок. Ростити дітей щасливими.-Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2022. 324с.
26. Гресь О., Сорока М. Постмодерністські інтерпретації творів Миколи Гоголя. Танцюальні студії. 2021. Т. 4. № 2. С. 136–143.
27. Карандеєва О.І .Чоловічий танець у балетному театрі України середини ХХ – початку ХХІ століть.[Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист-ва. Спец.26.00.01 «Теорія та історія кул тури»/Карандеєва Олена Ігорівна; М-во освіти і науки України. КНУКіМ. Київ, 2021. 15 с.
28. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Avtoreferat_KvetskoOY.pdf
29. Лифар Серж. Роки жнив. Київ : Сидоренко В.Б., 2020. 240 с.: іл.
30. Новер Ж.Ж. Листи про танець і балети. 1965. 375 с.
31. Підлипська А. Критика балету в УРСР 1920–1930-х років: від авангардних інтенцій до утвердження соцреалістичного канону : дис. ... доктора мистецтвозн. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ : КНУКіМ, 2021. 458 с.
32. Петрик О. Балетна труппа Львівського театру опери та балету другої половини ХХ-початок ХХІ століття:художньо-творчий аспект: дис. канд. мист. Спец.26.00.01 «Теорія та історія культури». Львів. 2020. 227 с.
33. Погребняк М. М. Постмодерний танець Раду Поклітару // Мат. V Всеукр. науково-практ. конф. «Художні практики та мистецька освіта у кроскультурному просторі сучасності, 7-8 жовтня 2019 р. С. 47–49.
34. Погребняк М. М. Рольова гра і 3D-технології як творчі методи балетмейстерів Уільяма Форсайта і Мерса Каннінгема // Sciences of Europe, 2021.
35. Традиційно-побутові танці України : хрестоматія. Рівне : Волин.обереги. 2019. 280 с.: іл.
36. Усе найцікавіше про історію і звичаї України / К.Ю.Галушко та ін. Харків : Віват, 2018. 320 с.:іл.
37. Енциклопедія Балет / Українська музична енциклопедія. Т. 1 / Гол. редкол. Г. Скрипник; Національна Академія Наук України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ: Видавництво Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України, 2006. Т. 1 [А - Д]. С. 129-133.
38. Чепалов О.І. Хореологія: статті та лекції : Ліра-К. 2020. 228 с.

